

Ystads kommun

Strategi för god ekonomisk hushållning, inklusive riktlinjer för resultatutjämningsreserv och resultatreserv

Aktiverande - Vad vi vill uppnå

Program

Är vägledande och beskriver önskvärd utveckling av verksamheten.

Strategi

Utgör grund för prioritering och beskriver hur kommunen ska uppnå uppsatta mål inom ett område.

Plan

Konkreta mål och åtgärder och svarar på vad, vem, när och hur.

Normerande - hur vi ska tänka och göra

Förhållningssätt

Vägleder och klargör Ystads kommuns övergripande syn och inställning till något.

Riktlinje

Säkerställer ett korrekt agerande och god kvalitet vid handläggning och utförande.

Rutin

Anger hur en fråga ska hanteras eller hur ett uppdrag ska verkställas.

Övrig dokumentinformation

Medverkande	
Dokumentet gäller för	Kommunen som helhet
Gäller fr o m – t o m	2025-01-01 - tills vidare
Fastställd av	Kf § 162, 2024-10-17 Ersätter: Kf § 110, 2013-06-19
För revidering ansvarar	Kommunfullmäktige
Ärendenummer	Ks 2024/178
Ansvarig för uppdatering	Kommunledningsförvaltningen

Innehåll

1. Bakgrund	4
2. Strategi för god ekonomisk hushållning	4
3. Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)	5
4. Riktlinje för resultatreserv (RER)	6

1. Bakgrund

I kommunallagens 11 kapitel 1 § framgår att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i kommunallagens 10 kap. 2-6 §§. Kommunallagen reglerar vidare att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunen (i Ystads kommun benämnd ”Strategi” i enlighet med kommunfullmäktiges beslut, §33/2020, om riktlinjer för styrdokument). Om kommunen har en resultatreserv och en resultatutjämningsreserv ska beslutet även inkludera riktlinjer för hanteringen av dessa reserver. Detta dokument utgör Ystad kommuns strategi för god ekonomisk hushållning, inklusive riktlinjer för nämnda reserver.

2. Strategi för god ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv med syfte att skapa förutsättningar för en kostnads-effektiv och ändamålsenlig verksamhet som genererar relevanta överskott.

Principerna för det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som konsumeras. Detta medför att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Normalt sett ska ekonomin visa ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller för låg självfinansieringsgrad av investeringar. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning.

De finansiella mål som ingår i denna strategi ska utgöra kommunens långsiktiga ekonomiska mål. Utifrån dessa mål ska för de närmaste åren mer kortsiktiga mål fastställas i samband med respektive års budgetbeslut.

För Ystads kommun ska följande långsiktiga finansiella mål gälla:

- Årets resultat ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämnning och fastighetsavgift.

Kommentar: En utgångspunkt för god ekonomisk hushållning är värdesäkring av det egna kapitalet. Ett resultat på två procent av skatteintäkter och statsbidrag motsvarar en ökning av kommunens egna kapital med drygt två procent. Med tanke på att Riksbankens inflationsmål uppgår till två procent kan denna resultatnivå anses vara rimlig för värdesäkring. Ett resultatmål på två procent bedöms därtill ge förutsättningar för att uppnå den självfinansieringsgrad av investeringar som framgår av nedanstående mål.

- Självfinansieringsgraden gällande investeringar inom den skattefinansierade verksamheten ska uppgå till minst 100 procent.

Kommentar: Kommunen har i utgångsläget en hög låneskuld, bland annat i förhållande till andra kommuner. Bedömningen är därför att det är nödvändigt att begränsa ökningstakten gällande låneskulden. Målet är att investeringar inom den skattefinansierade verksamheten ska finansieras med egna medel, i första hand genom avskrivningar på befintliga tillgångar och i form av positiva ekonomiska resultat.

Undantag kan göras vid särskilt omfattande investeringsprojekt, men bör då särskilt motiveras vid beslutstillfället.

- Vatten- och avloppsverksamheten samt avfallsverksamheten ska fullt ut avgiftsfinansieras.

Kommentar: För vatten- och avloppsverksamheten samt avfallsverksamheten gäller självkostnadsprincipen, det vill säga att intäkterna inte får överstiga kostnader över tid. Det bör samtidigt anses vara viktigt att dessa verksamheter inte subventioneras via skatteuttaget och därför innebär målet att nämnda verksamheter fullt ut ska avgiftsfinansieras. Investeringar inom dessa verksamheter kan lånefinansieras. Det är emellertid därför särskilt viktigt att investeringsnivåns effekter på avgiftsuttaget beaktas vid investeringsbesluten.

När det gäller verksamhetsmål med inriktning på god ekonomisk hushållning ska kommunfullmäktige fastställa övergripande mål att gälla för mandatperioden. För aktuell mandatperiod, åren 2023-2026, fastställde kommunfullmäktige i juni 2023 § 87, följande övergripande mål:

God och hållbar tillväxt

1. Ystads kommun har ett gott företagsklimat som ger förutsättningar för tillväxt och en hög grad av egen försörjning

Bästa möjliga medborgarnytta

2. Invånare, företag och besökare är nöjda med den service och kvalitet som kommunen levererar.
3. I Ystads kommun får varje barn och ungdom bästa möjliga start i livet.
4. Varje invånare med vård- och omsorgsbehov erbjuds trygg omsorg med hög kvalitet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Ystads kommun

5. Ystads kommun har goda förutsättningar för att växa hållbart samt en väl utbyggd infrastruktur.
6. Ystads kommun är en trygg och attraktiv plats att bo, verka och vistas
7. Ystads kommuns invånare har goda förutsättningar för en aktiv och meningsfull fritid.

Kommunens utveckling i förhållande till god ekonomisk hushållning ska utifrån de övergripande verksamhetsmålen och de finansiella målen utvärderas i samband med respektive års årsredovisning.

3. Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan 2013 har det funnits möjlighet för kommuner att reservera delar av ett positivt resultat i en RUR som sedan kan användas för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel. År 2023 var sista året då det fanns möjlighet att reservera medel i RUR. Disponering av medel från RUR får göras fram till utgången av 2033. Därefter upphör reglerna kring denna reserv att gälla och eventuella kvarstående medel återförs till ordinarie eget kapital.

Disponering ur RUR

När det gäller disponering från RUR får det endast göras av konjunkturella skäl och enbart för att täcka negativt balanskravsresultat som uppstått genom en lägre skatteunderlagsutveckling till följd av lågkonjunktur. Bedömningen av konjunktrens effekter på intäkterna görs genom att jämföra aktuellt års ökning av skatteunderlaget i riket med den genomsnittliga ökningen under den senaste tioårsperioden. Om det aktuella årets prognostiserade skatteunderlagsutveckling understiger genomsnittet för de tio senaste åren får disposition göras med ett belopp som motsvarar mellanskillnaden. Således är det endast av konjunkturella skäl som disponering får ske och inte för att undvika verksamhetsanpassning eller skattehöjning till följd av andra orsaker.

Kommunen kan redan i samband med budgetbeslutet planera att göra en disponering från RUR. Slutligt beslut om disponering kan dock tas först i samband med behandlingen av årsredovisningen. Om konjunkturedgången befaras bli långvarig bör en handlingsplan upprättas.

4. Riktlinje för resultatreserv (RER)

Resultatreserven innebär en möjlighet att avsätta medel i en reserv under goda tider för att, under vissa omständigheter, senare kunna disponera medel från densamma under sämre tider. Vissa omständigheter kan innebära tillfälligt svag skatteunderlagsutveckling, tillfälliga kostnader till följd av konjunktursvängningar, omstrukturering av verksamhet eller andra tillfälligt oförutsedda utgiftsökningar respektive tillfälligt oförutsedda inkomstbortfall. Detta för att på sikt nå god ekonomisk hushållning.

Avsikten med RER är inte att möjliggöra en överbeskattning där delar av överskotten årligen sparas för framtiden. Vidare är inte heller tanken med RER att göra det möjligt att under en längre tid ha en nivå på skatteuttaget som är lägre eller en kostnadsnivå som är högre än vad som är långsiktigt hållbart utifrån strategin för god ekonomisk hushållning.

Avsättning till RER

För att säkerställa en rimlig självfinansiering av Ystads kommuns investeringsverksamhet får endast den del av ett positivt resultat som överstiger två procent av summa skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift avsättas i en resultatreserv. Beräkningen ska baseras på det lägsta av årets resultat enligt resultaträkningen och årets resultat efter balanskravsjusteringar.

En begränsning är att reservering endast får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summa skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift.

Disponering ur RER

Resultatreserven får användas i händelse av att balanskravet blir negativt och kan disponeras vid omvärldsförändringar eller kostnadsökningar som på kort sikt påverkar kommunens resultat negativt, förutsatt att det främjar en långsik-

tigt sund ekonomisk hushållning. Exempel på användning kan innefatta kostnader för nödvändiga omstruktureringar av verksamheten för att på lång sikt uppnå en god ekonomisk hushållning. Det kan även inkludera oväntade kostnadsökningar till följd av omvärldsförändringar, såsom ökade pensionskostnader, eller intäktsbortfall där skatteunderlaget utvecklas svagt i förhållande till ett normalår. Det är viktigt att betona att resultatreserven inte ska användas för att täcka långsiktiga kostnadsökningar respektive intäktsbortfall, för att möta ökade ambitioner eller kompensera för ineffektiv verksamhetsdrift.

Kommunen kan redan i samband med budgetbeslutet planera att göra en disponering från RER. Slutligt beslut om disponering kan dock tas först i samband med behandlingen av årsredovisningen.